

MUG houdt je wakker! (uit MUG magazine)

Brug tussen armoede en organisaties

Dit voorjaar begint in Amsterdam een opleiding voor 'ervaringsdeskundigen', die een brug kunnen slaan tussen de wereld van de armoede en die van de organisaties.

De kloof tussen de belevingswereld van mensen in armoede en de organisaties met wie zij te maken hebben, is soms groot en moeilijk overbrugbaar. Daarom worden er in België al sinds 1999 ervaringsdeskundigen opgeleid. Dat zijn mensen die weten waar ze over hebben, omdat ze armoede, schulden en andere problemen hebben gekend.

In België zijn inmiddels al ruim 124 ervaringsdeskundigen opgeleid, waarvan er 87 betaald werk hebben gevonden. Ze werken bij sociale diensten, overheidsdiensten, opleidingen en belangenbehartigingsorganisaties. In Nederland staat men op het punt om met soortgelijke opleidingen te beginnen. Groningen is al begonnen, Utrecht en Amsterdam zijn klaar om te beginnen.

Met steun van het Europees Sociaal Fonds vond op een vrijdag in september in Huis van de Wijk 'De Buurtzaak' in Slotervaart een druk bezochte conferentie plaats, waar informatie en ervaring werd uitgewisseld. Het idee achter de opleiding, die samen met de Hogeschool van Amsterdam wordt gegeven, is dat elke cursist een duo vormt met een professional. Samen kunnen ze de driejarige deeltijdopleiding doorlopen. Het eerste jaar staat in te teken van de cursist zelf, want voordat je iemand kunt helpen moet je eerste je eigen problemen verwerken. In het tweede en derde jaar vindt de beroepsopleiding plaats.

Doe er maar twee

Harry van Haaster, die zich met het opzetten van een Amsterdamse opleiding bezighoudt, heeft zo'n vijftien deelnemers nodig om te kunnen beginnen. De kosten van de opleiding, € 4000,- per jaar, worden opgebracht door de organisaties die kandidaten aanleveren, maar ook overheden of bedrijven kunnen een opleidingsplaats bekostigen. Naar leer- en werkplekken wordt nog gezocht, maar als alles meezit hoopt Van Haaster in februari of maart 2016 van start te gaan.

De eerste die zich aan zijn tafeltje meldt is Hans Krikke, één van de mensen die aan de wieg heeft gestaan van de Nederlandse opleiding voor ervaringsdeskundigen. Hij is directeur van de welzijnsorganisatie waar de vlakbij het August Allebéplein gelegen 'De Buurtzaak' onderdeel van uitmaakt. "Hoeveel kost een opleidingsplaats? € 4000,-?", vraagt hij aan Van Haaster. Alsof hij dat nog niet wist. "Nou, da's een koopje," zegt hij lachend. "Doe mij er dan maar twee."

Opleiding wil brug slaan

We bevinden ons in de pauze van een bomvol programma, dat van één tot zes uur duurt, want het is hard werken in de armoedebranche. De middag begint met een gesprek tussen dagvoorzitter Marc Räkens en een paar vrouwen die al een acht maanden durende training voor ervaringsdeskundige hebben gedaan. Heidi van der

Laan uit Groningen gaat inmiddels met hulpverleners mee op huisbezoek bij gezinnen die in de knel zitten. Af en toe stuurt ze haar collega bij, want “met sommige opmerkingen kun je mensen kwetsen.”

Annet Bos (Amsterdam) beklemtoont dat armoede niet alleen met een gebrek aan geld heeft te maken. “Het heeft ook te maken met uitgesloten worden.” Toch ziet ze ook verbetering in de hulpverlening. “Als je nú naar de schuldhulp gaat vragen ze ook hoe je je voelt.”

De gekwetste binnenkant

Lut Goossens, coördinator bij de Belgische organisatie ‘De Link’, die de Nederlandse stuurgroep helpt met het opzetten van opleidingen, is er van overtuigd dat armoede meer is dan je met materiële en financiële hulpverlening kunt oplossen. Als je niks aan ‘de gekwetste binnenkant’ doet, blijven mensen vaak in de armoede zitten. In België besteden ze dan ook veel tijd aan het losmaken van ‘kwetsuren’ bij ervaringsdeskundigen in opleiding. En dat is best pittig, kan Annet Bos beamen. “De eerste weken moesten we aan de trauma’s uit ons verleden werken. Nou, dan kom je jezelf wel tegen.”

Ervaringsdeskundigen, zo legt Goossens uit, kunnen een brug slaan tussen de werelden van armoede en die van de hulpverleners. Door zelf een tijdje met een ervaringsdeskundige op te trekken, leerde ze dat je als hulpverlener wel eens te snel zegt: ‘Je kunt het!’. “Soms voelen mensen zich daardoor alleen nog maar méér schuldig, omdat je niet beseft wat voor verdriet er in hun schuilgaat.”

‘The missing link’

Op de bijeenkomst werden fragmenten vertoond uit de Belgische documentaire ‘The Missing Link’ van filmmaker Fabio Wuytack. De docu portretteert vier mensen die de opleiding tot ervaringsdeskundige hebben gedaan. Om tot die opleiding toegelaten te worden heb je geen ervaring nodig, vertelt een vrouw. ‘Je moet alleen arm geweest zijn.’ Het is de eerste keer in haar leven dat ze daar baat bij heeft.

Als de docu iets duidelijk maakt, is het wel dat hulp alleen zin heeft als iemand zich begrepen voelt. ‘Tot mijn 33e heeft alle hulp die ik heb gekregen niets geholpen,’ concludeert één van de geïnterviewden. De opleiding tot ervaringsdeskundige veranderde zijn leven. ‘Dat is omdat ze oog voor mij hebben gehad en me aan het denken hebben gezet. Zo heb ik zélf ontdekt dat ik wel iets waard ben.’ Of zoals de al eerder geciteerde Goossens het formuleert: ‘Als mensen hun pijn achter zich kunnen laten, zie je hen groeien.’ En kunnen ze wellicht beter aanvoelen ‘wat er bij andere mensen speelt.’

Ook het effect van de hulpverlening komt aan bod. ‘Mensen in armoede kunnen niet nadenken over hun eigen situatie,’ wordt er dan gezegd, ‘ze weten niet wat goed voor hen is.’ Of ze zeggen: ‘Armoede bestaat al zoveel jaar en ze zitten er nog altijd in.’ Maar dan denk ik: ‘Het is al dertig jaar dat we aan armoedebestrijding doen; dan zal daar ook wel iets mis mee zijn.’

Kortom, ‘Je moet niet alleen in problemen en oplossingen denken, maar ook aandacht voor de mensen zelf hebben. Als je daar oog voor hebt, dan zul je eens zien welke deuren er open gaan.’
Meer info is ondermeer [hier](#) te vinden.

Foto: In de pauze van het bomvolle programma koesterden de deelnemers zich in het herfstzonnetje.

<http://www.mugweb.nl/nieuws/opleiding-wil-brug-slaan-tussen-armoede-en-organisaties/>